

Toolbox-meeting

Handgereedschap

Inleiding

Men veronderstelt blijkbaar wel eens, dat er met ondeugdelijke gereedschappen toch nog goed en veilig gewerkt kan worden. Hoe zou het anders mogelijk zijn, dat nog zoveel ongevallen met handgereedschappen gebeuren? Let maar eens op met wat voor tangen, sleutels, hamer enz. men vaak durft te werken! Je staat dan verbaasd, dat er nog niet veel meer ongelukken voorkomen.

In veel gevallen die gevallen hebben we met laksheid te maken. Men vindt het dan teveel om een goed stuk gereedschap te halen en met de vertrouwde spullen denkt men het karwei ook wel voor elkaar te krijgen. Het zal ook dikwijls wel een tijdje goed gaan, totdat

Ongevallen kunnen het gevolg zijn van het gebruik van ondeugdelijk gereedschap of van het gebruik van gereedschappen, die niet voor het verlangende doel bestemd zijn. Je weet wel: even een sleutel verlengen met een endje pijp, even een bout met een tang uitslaan en ga maar door.

De ware vakman stelt terecht hoge eisen aan zijn gereedschappen, want er wordt, ook terecht, werk van hem verwacht van hoge kwaliteit. En wanneer de gereedschappen tiptop in orde zijn, zijn we tegelijkertijd van een groot deel van de ongevallen af. Regelmatig onderhoud en controle van de gereedschappen is vanzelfsprekend dringend nodig.

Sleutels, vijlen, schroevendraaiers en andere handgereedschappen: ze zijn zo vanzelfsprekend in het gebruik dat de risico's gemakkelijk over het hoofd worden gezien. Toch kunnen ook deze kleine gereedschappen grote verwondingen veroorzaken.

Voorbeelden van veel voorkomende "ongelukjes" zijn:

- Koppen van hamers die van de steel afschieten door slijtage of te zware belasting;
- Werkstukken die beschadigd raken of zelfs lichamelijk letsel, wanneer schroevendraaiers gebruikt worden als beitel of breekijzer;
- Sleutels die van moeren afschieten omdat ze versleten zijn;
- Bramen die als gevolg van onzorgvuldig gebruik van beitelkoppen worden afgeslagen;
- Slijptollen die verwondingen veroorzaken omdat de beschermkap er is afgehaald.

Hamers

Hamers moeten zijn voorzien van een gave, gladde steel. De steel moet in de hamerkop zijn geborgd. Bramen aan de hamerkop mogen niet voorkomen

Moersleutels

Moersleutels moeten goed op de moeren passen. Bij het gebruik van sleutels met een te wijde bek, zullen de moer en de bek worden beschadigd. Het aanbrengen van vulplaatjes tussen de bek en de moer is onjuist, omdat deze plaatjes er bij het aandraaien van de moer toch uitvliegen. De lengte van de sleutelsteel is berekend op de kracht die er bij normaal gebruik op wordt uitgeoefend.

Het verlengen van de steel met een stuk pijp is vooral bij kleine sleutels gevaarlijk, aangezien de bek wordt beschadigd. Bovendien bestaat de kans dat de kop van de bout wordt afgedraaid. Het verdient aanbeveling om, waar mogelijk, ringsleutels toe te passen. Afschampen of uitschieten wordt hier voorkomen, daar de moer op alle zijden wordt vastgehouden. Let bij slagsleutels op het gevaar van:

- het op de hand kunnen slaan;
- wegspringen van de sleutel;
- afspringen van bramen.

Een eenvoudige oplossing is het monteren van een koordje voor het vasthouden van de sleutel.

Vijlen

De ongevallen bij het werken met een vijl zijn bijna alle het gevolg van het ontbreken van een heft aan de vijl. De arend, die vaak ook nog is gebogen, dringt in de handpalm met dikwijls is ernstig letsel als resultaat. Om deze ongevallen te voorkomen dienen vijlen te zijn voorzien van een stevig en gaaf heft, dat niet onverwacht kan losschieten.

Schroevendraaiers

Tegen uitschieten of beschadigingen van de schroefgleuf moeten schroevendraaiers op de juiste manier zijn geslepen. Het blad mag niet puntig, te scherp of te smal zijn en moet precies tegen de zijkanten en de bodem van de schroefgleuf aanliggen. Een uitschietende schroevendraaier zal vrijwel zeker ernstig letsel veroorzaken, wanneer men het werkstuk, waarin een schroef wordt vastgezet, in de hand houdt.

Beitels, doorslagen en centerponsen

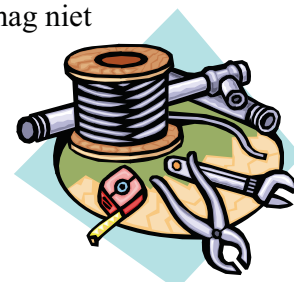
Beitels bevinden zich te vaak in slechte staat. Dikwijls is de kop geheel vervormd door bramen.

Wanneer een dergelijke beitel of pons door de hand schiet, zal bijna zeker een behoorlijke verwonding het gevolg zijn. Afspringende splinters kunnen oogongevallen veroorzaken. De koppen van slaggereedschap moeten dus regelmatig worden afgebraamd en vlakgeslepen. Daar er voortdurend op wordt geslagen, bestaat de kans dat de koppen te hard worden, waardoor de mogelijkheid op afvliegen van splinters groter wordt.

Tangen

Tangen behoren gave, schone tanden te hebben en ook het scharnier mag niet vuil of versleten zijn. Wees er ook steeds op bedacht dat bij het doorknippen van verend draad of bandstaal het uiteinde kan wegschieten tengevolge van de spanning die er op staat.

Tips

Incidenten tengevolge van onjuist gebruik zijn gemakkelijk te voorkomen. Als u zich maar houdt aan de volgende aanwijzingen:

- Ga altijd na of uw handgereedschap goed functioneert. Haperende, versleten of verroeste gereedschappen dienen meteen vervangen te worden. Probeer u nooit zelf defecten te repareren, maar waarschuw uw werkgever en laat reparaties over aan bevoegd personeel;
- Let er voor u aan het werk gaat op, dat u precies die gereedschappen bij de hand hebt die u nodig heeft en gebruik handgereedschappen alleen voor de werkzaamheden waarvoor ze zijn bedoeld! Daarmee voorkomt u dat u met ongeschikt gereedschap moet improviseren, met alle risico's van dien;
- Zorgt u ervoor dat de gereedschappen altijd onder handbereik liggen, zodat u tijdens uw werkzaamheden zo min mogelijk hoeft te bukken of te reiken;
- Om er veilig mee te kunnen werken, moeten uw handgereedschappen schoon zijn. Verwijder dus vooraf olie, vet en ander vuil. Let er ook op dat ze tussentijds niet besmeurd raken en onderbreek desnoods uw werkzaamheden om het gereedschap even schoon te maken;
- Een opgeruimde werkvloer is van groot belang, ook als u met klein gereedschap werkt. Laat dus geen gereedschappen los rondslingeren en plaats ze zo op de werkbank dat ze niet kunnen omvallen of weggrollen. Bedenk dat u daarmee niet alleen uzelf beschermt, want ook uw collega's lopen het gevaar te struikelen of zich aan scherpe onderdelen te verwonden!;
- Ruim de handgereedschappen zorgvuldig op wanneer u klaar bent met uw werk. Om zoeken of misgrijpen bij een volgend gebruik te voorkomen, is het belangrijk dat ze overzichtelijk gerangschikt worden. Dat betekent niet allemaal in één bak of kist, maar soort bij soort. Hiermee voorkomt u bovendien dat de gereedschappen tegen elkaar stoten en beschadigd raken;
- Houdt de werkvloer vrij van los gereedschap.
- Houdt gereedschap en materiaal weg van bordes- en steigerranden en bij vloeropeningen.

Goed gereedschap is het halve werk. Maar daarmee bent u er nog niet, zoals u ziet. Want alleen dankzij zorgvuldige voorzorgsmaatregelen kunt u echt veilig aan de slag!